

BIBLIOTECA INSTITUTULUI DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN CLUJ LA SFÂRȘIT DE COMUNISM ȘI ÎNCEPUT DE DEMOCRAȚIE*

VICTORIA GROZAV-BIRIȘ

Biblioteca „Valeriu Bologa” Cluj-Napoca

vicky69@yahoo.com

ABSTRACT: This article analyzes some aspects regarding the Library of the Medico-Pharmaceutic Institute of Cluj in the Ceaușescu era, but also the process of modernization of the Library in the post-communist period. The policy of purchasing publications was different depending on the era. Even though the library was one with a medical profile, during the communist era publications were also acquired to serve communist propaganda and ideological education. Publications from other fields were also purchased, but they were in small numbers compared to scientific publications from the medical field. In the post-communist era, the acquisition of publications was strictly focused on the medical and pharmaceutical fields. The article also discusses the lack of a dedicated building, the Library having to operate, until 2008, in several buildings, some of which were unsuitable for carrying out library activities.

KEYWORDS: Medical-Pharmaceutical Institute from Cluj, library, communism, democracy

Biblioteca Institutului de Medicină și Farmacie din Cluj (în continuare Biblioteca I.M.F. Cluj) a fost o bibliotecă universitară de specialitate, care s-a adresat în special cadrelor didactice ale Institutului, studenților mediciști, medicilor și mai puțin altor tipuri de cititori. Fiecare regim politic din România și-a pus amprenta asupra vieții politice, economice și sociale, dar și asupra învățământului universitar. Dirijarea și controlul Partidului Comunist Român asupra învățământului universitar a început odată cu epoca Gheorghe Gheorghiu-Dej și a continuat în epoca Nicolae

Ceaușescu, reflectându-se și în achiziția de publicații de-a lungul epocii comuniste.

La începutul epocii deșiste, în Biblioteca I.M.F. Cluj, publicațiile periodice străine achiziționate erau în mare parte din literatura sovietică, însă documentele interne consemnează intrarea în bibliotecă și a unor periodice de specialități medicale din țări precum: Ungaria, Republica Democrată Germană, Cehoslovacia, Italia, Franța, Anglia, SUA etc. Acestea au ajuns în colecții cel mai probabil în urma unui schimb internațional de publicații.¹ Multe dintre aceste documente au fost

* Acest articol are la bază consultarea unor surse editate și inedite, dar și interviul acordat în urmă cu aproximativ un deceniu și jumătate de către o bibliotecară de la Biblioteca „Valeriu Bologa” din Cluj-Napoca care a dorit să-și păstreze anonimatul. De aceea, în interviul pe care îl voi insera la sfârșitul articolului, în locul numelui voi utiliza substantivul *Biblioteca*.

¹ *Registrul inventar nr. 1 al periodicelor străine* - document intern al Bibliotecii „Valeriu Bologa” din Cluj-Napoca, 102-148.

păstrate o vreme și în următoarea epocă comunistă.

Documentele acestei perioade consemnează lipsa unei clădiri proprii destinate Bibliotecii Centrale a I.M.F. Cluj. După Reforma învățământului din 1948, când a fost înființat Institutul Medico-Farmaceutic din Cluj, fondul Bibliotecii de Medicină deținut de Biblioteca Universității „Victor Babeș” a fost transferat la noul Institut. Primul sediu care a adăpostit Biblioteca a fost Institutul Pasteur. După o perioadă de timp, aceasta a fost transferată într-o cameră a Institutului de Anatomie Patologică. Spațiul alocat era însă insuficient, astfel că o mare parte a fondului de documente a fost depozitat în condiții improprii, în clădirea Hotelului Continental și Restaurantul Ursus. Următoarea locație a Bibliotecii a fost situată în Piața Libertății. În 1961, documentele arhivistice consemnau că Biblioteca Centrală I.M.F. funcționa într-o clădire mediocră situată pe strada Libertății nr. 10, fiindu-i alocată o suprafață de 1.462 m².² În corespondența Institutului cu Ministerul Învățământului din 1967, s-a consemnat „lipsa unui local corespunzător Bibliotecii Centrale, aceasta fiind obligată a depozita un număr mare de cărți de specialitate în spații contraindicate.”³ Edificiul în care funcționa Biblioteca se degradase în timp și nu mai oferea siguranță personalului și utilizatorilor, motiv pentru care, în 1985, Biblioteca Centrală a fost relocată în clădirea căminului studențesc de pe strada Avram Iancu.⁴

La începutul epocii Ceaușescu, pe lângă Biblioteca Centrală a I.M.F. Cluj mai funcționa o bibliotecă documentară, 24 biblioteci de clinici, 29 biblioteci de laboratoare și două biblioteci de

facultăți. Fondul de carte al Bibliotecii Centrale și al celorlalte biblioteci filiale însuma 210.790 de volume.⁵ În anul universitar 1965-1966, Biblioteca a primit gratuit cărți în valoare de 1.166 lei, iar valoarea cărților intrate prin schimb internațional a fost de 913 lei. Totodată, în acest an universitar, de la Biblioteca I.M.F. Cluj au fost transferate către I.M.F. Târgu-Mureș cărți în valoare de 1.602 lei, iar valoarea publicațiilor trimise în străinătate sub formă de schimb internațional a fost de 711 lei.⁶

Pentru a putea utiliza cât mai eficient fondul bibliotecii, au fost puse la îndemâna cercetătorilor și a studenților o serie de instrumente științifice de orientare bibliografică. Au fost întocmite: catalogul alfabetic, catalogul sistematic, catalogul traducerilor, catalogul tezelor, catalogul microfilmelor, catalogul de serviciu și catalogul de recomandare. Pe lângă cataloagele amintite, au mai existat și alte instrumente secundare de cercetare și anume: fișierul bibliografic cu fișele principalelor publicații apărute în țară și străinătate; indexul bibliografic al lucrărilor științifice ale cadrelor didactice ale I.M.F. Cluj începând cu anul 1920; bibliografia tezelor și lucrărilor de diplomă; repertoriul periodicelor științifice medicale străine existente în fondurile de publicații ale Institutului; repertoriul tuturor colaboratorilor revistei *Clujul medical* și catalogul selectiv al cărților străine existente în bibliotecile de învățământ superior din țară. Dezvoltarea colecției de bibliotecă s-a efectuat atât prin achiziții, donații, transfer, schimb interbibliotecar, cât și prin schimb internațional. La începutul epocii Ceaușescu, Biblioteca I.M.F. Cluj efectua schimb

² Serviciul Județean Cluj al Arhivelor Naționale ale României (în continuare S.J.C.A.N.R.), *Fond Institutul Medico-Farmaceutic*, dos. 135/1961, f. 26. Vezi și: Florea Marin, Gheorghe Benga, *Facultatea de Medicină, școala medicală clujeană și spitalele din Cluj (1500-2000): scurt istoric* (Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință, 2018), 868.

³ Arhiva Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, (în continuare Arhiva U.M.F.IH) dos. 168/1967, f. 345.

⁴ Marin, et. al, *Facultatea de*, 868.

⁵ Ion Baci, *Institutul de Medicină și Farmacie Cluj* (Timișoara: Întreprinderea Poligrafică Banatul, 1967), 57.

⁶ Arhiva U.M.F.IH, dos. 166/1966, f. 29.

internațional cu 14 țări, primind la schimb 33 de publicații străine.⁷

Nici în perioada comunistă și nici în cea postcomunistă, bibliotecile filiale n-au avut repartizați bibliotecari. Activitatea de bibliotecar era desfășurată de un cadru didactic (având de cele mai multe ori funcția de asistent universitar) de la catedra respectivă și reprezenta o sarcină suplimentară pe lângă norma didactică zilnică a acestuia. În urma unui proces verbal de predare-primire, cadrul didactic răspundea de gestiunea cărților. Acestuia i se solicita să împrumute documente, să întocmească fișe pentru repertoriul periodicelor și pentru catalogul colectiv al volumelor de carte, să realizeze inventarul publicațiilor, fiindu-i atribuite și alte obligații ale unui bibliotecar, ceea ce depășea cu mult sarcinile normate ale acestuia.⁸ Mai trebuie specificat faptul că bibliotecile filiale erau concepute cu săli de lectură, excepție făcând bibliotecile de laborator.

Consultarea colecțiilor de publicații se făcea atât pe calea deservirii în sălile de lectură la Biblioteca Centrală I.M.F., cât și în sălile de lectură existente la principalele biblioteci de disciplină, totalizând un număr de 500 de locuri. Cititorii mai beneficiau de împrumut personal pe termen lung. Publicațiile existente în alte biblioteci, erau puse la dispoziția studenților și cadrelor didactice interesate, pe calea împrumutului interbibliotecar.

La 1967, Biblioteca avea servicii de evidență-dotare, documentare, deservire și biblioteci filiale. Tot în subordinea sa, funcționa un atelier de litografie și altul de legătorie. Serviciul de litografieri avea sarcina de editare și multiplicare a caietelor de lucrări practice și a cursurilor universitare elaborate de cadrele didactice ale

Institutului. Acesta deservea și doctoranzii pentru multiplicarea autoreferatelor, precum și diverse sectoare ale Institutului.⁹

Întreaga activitate era subordonată rectorului Institutului și prorectorului științific, care își exercitau autoritatea prin intermediul Consiliului Științific al Bibliotecii. Acesta era alcătuit din prorectorul științific al I.M.F., delegați ai decanatelor, directorii educativi ai căminelor studentești, delegați ai organizațiilor de tineret și directorul bibliotecii. Sarcina principală a acestui Consiliu era de a pune în acord activitatea bibliotecii cu activitatea didactică și științifică a Institutului. Componenta nominală a Consiliului Științific era aprobată prin decizia rectoratului.¹⁰

La începutul epocii Ceaușescu, pe lângă publicațiile specifice medicinei și farmaciei, Biblioteca deținea cărți și reviste din domeniul tehnic, artistic, literar și ideologic, considerate necesare pentru dezvoltarea multilaterală și creșterea armonioasă a viitorilor medici și farmaciști.¹¹ După 1980, documentele interne atestă faptul că Biblioteca Centrală a I.M.F. deținea publicații și din alte domenii decât cel medical și farmaceutic, însă trebuie subliniat faptul că predominante în colecții erau publicațiile cu profil medical și farmaceutic. De exemplu, dintre volumele care au intrat în bibliotecă între anii 1983 și 1986, altele decât cele din domeniul medico-farmaceutic, amintim: „*Partide și organizații din țările lumii*”; „*Studii de istorie economică*”; „*Tabele și formule matematice*”; „*Mic dicționar al lumii antice*”; „*Istoria sumară a dezvoltării științei*”; „*Infinitul și infinitatea lumii*”; „*Dezvoltarea agriculturii în corelație cu industria*”; „*Demografia teritorială a României*”; „*Organizația Națiunilor*

⁷ Anuar, *Institutul de Medicină și Farmacie Cluj*, (Cluj: Întreprinderea Poligrafică, 1962), 75-76.

⁸ Victoria Grozav, *Biblioteca Facultății de Medicină și Farmacie din Cluj. Dezvoltare și modernizare (1919-2010)*, Lucrare de Licență. Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai”, coord: Marcela

Sălăgean, (Cluj-Napoca, 2010), 30; Vezi și: S.J.C.A.N.R., *Fond Institutul de Medicină și Farmacie*, dos. 458/1958-1959, f. 84.

⁹ Baci, *Institutul de*, 83.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Ibid., 81.

Unite (patru decenii). Studiul juridic al ONU și al instituțiilor sale specializate”; „Conferința pentru securitate și cooperare în Europa”; „Socialismul și dreptul la educație”; „Filosofie politică”; „Istoria filosofiei marxiste”; „Contribuții la istoria iluminismului românesc”; „Politica externă a României socialiste”; „Drepturile și responsabilitățile fundamentale ale tineretului în lumea contemporană”; „Almanah Scânteia”; „Exploatarea rațională a automobilului”.¹²

Regimul comunist dorea ca viitorii medici și farmaciști să aibă o bună pregătire politico-ideologică. Așa se explică faptul că Biblioteca a achiziționat publicații cu conținut ideologic, în special, operele lui Nicolae Ceaușescu. Dintre operele, tezele și cuvântările lui Ceaușescu intrate după 1980 în bibliotecă, amintim: *„Interviuri, declarații și conferințe”, vol. I-IV; „Opere Alese”, vol. I-V; „Solidaritate militantă”; „Revoluția socialistă - proces continu”; „Congresul al III-lea al Frontului Democrației și Unității Socialiste”; „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”; „Rolul și sarcinile organizațiilor de partid”; „Epoca Nicolae Ceaușescu. Partidul Comunist Român centrul vital al întregii națiuni”, vol. I-IV; „Expunere cu privire la activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului în România”; „Congresul al XII-lea al P.C.R.”; „General și particular, național și internațional”.¹³*

În ultimul deceniu al epocii Ceaușescu, la achiziția publicațiilor se avea în vedere în primul rând, acoperirea cursurilor universitare și postuniversitare specifice profilului de medicină și

farmacie, ținându-se cont de programa de învățământ. Se mai achiziționau cursurile cadrelor didactice din I.M.F. Cluj, cărți românești de specialități medicale, cărți complementare medicinei, cărți de cultură generală, cărți care promovau imaginea României în lume și cărți cu conținut ideologic. Biblioteca dispunea anual de un buget pentru fondul de achiziție. În epoca comunistă, instituția avea suficienți bani pentru achiziția lucrărilor științifice medicale apărute în țară, deoarece acestea erau ieftine. Din cauza limitării fondurilor bugetare în valută, publicațiile străine care au intrat în bibliotecă după anii '80 proveneau în mare parte din schimburile internaționale practicate cu țările est-comuniste și occidentale și mai puțin din achiziții directe.¹⁴

Schimbarea regimului politic în România în decembrie 1989, a adus o deschidere spre lumea Occidentală, Biblioteca cunoscând o dezvoltare fără precedent, investindu-se în publicații medicale externe și echipamente tehnologice. Datorită valului de simpatie de care s-a bucurat România imediat după căderea regimului comunist, fondul Bibliotecii a crescut considerabil grație donațiilor de cărți și publicații periodice venite din Anglia, Scoția, Franța și SUA. Informația științifică medicală s-a putut consulta și în format electronic, după ce, în 1990, serviciul de referințe al bibliotecii a beneficiat de un calculator provenit din donații și de un abonament la bazele de date MEDLINE pe CD-ROM.¹⁵

În 1993, conducerea Universității a susținut și aprobat toate inițiativele și propunerile de modernizare ale Bibliotecii. O contribuție însemnată la modernizarea și informatizarea Bibliotecii a avut-o Sally Wood-Lamont,

¹² Registrul inventar nr. 6 al cărților românești și străine - document intern al Bibliotecii „Valeriu Bologa” din Cluj-Napoca, nenumărat.

¹³ Ibid.; Vezi și: Registrul inventar nr. 5 al cărților românești și străine - document intern al Bibliotecii „Valeriu Bologa” din Cluj-Napoca, nenumărat.

¹⁴ Grozav, *Biblioteca Facultății*, 28-29. Vezi și: Marin, et al., *Facultatea de*, 868.

¹⁵ Marin et al., *Facultatea de*, 869.

bibliotecară la Universitatea din Edinburgh, care în 1993 s-a stabilit la Cluj și a profesat ca bibliotecar la Biblioteca Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”.¹⁶ Din donații și sponsorizări obținute prin intermediul doamnei Sally Wood-Lamont, în 1994, au fost instalate 10 calculatoare și un program integrat de bibliotecă.¹⁷ A fost achiziționat programul „Alice”, produs al unei firme australiene, care era utilizat în peste o sută de biblioteci medicale din lume. În anul respectiv, s-a creat baza de date, iar toate serviciile de bibliotecă (achiziție, catalogare, indexare, circulație) au fost digitizate. A fost prima bibliotecă din Cluj care a beneficiat de sistem informatizat de bibliotecă. Informatizarea a deschis noi perspective atât în privința optimizării serviciilor de bibliotecă, cât și a conectării acestora la alte sisteme și rețele informatice în vederea realizării schimbului rapid de informație științifică medicală.¹⁸

În 2008, a fost achiziționat un nou sistem de bibliotecă, „Liberty3”. Întreg fondul de carte a fost reclasificat în sistemul National Library of Medicine, un sistem de clasificare specific învățământului superior medical din SUA. În toamna anului 2008, Biblioteca Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” a beneficiat de o clădire nouă situată pe strada Victor Babeș, nr. 8, având o suprafață alocată de 1.689 m². Fondul bibliotecii număra aproximativ 150.000 de volume, fiind constituit din cărți, publicații periodice, lucrări de licență, lucrări de master și teze de doctorat. Tot în această locație își avea sediul Rectoratul, care dispunea de un spațiu de 1.269 m². În această suprafață erau incluse: sala Senatului, o sală de consiliu și o sală de conferințe. Construcția clădirii a durat mai mulți ani, inaugurarea Bibliotecii având

loc la 10 ani de la începerea lucrărilor. Pentru această lucrare s-au cheltuit aproape 20 de milioane de lei. Au fost alocate fonduri de la bugetul de stat prin Ministerul Educației Cercetării și Tineretului în valoare de 16 milioane de lei, iar 3 milioane de lei au provenit din veniturile proprii ale Universității. S-a achiziționat mobilier, imprimante și calculatoare noi pentru întreaga bibliotecă.¹⁹

Noul spațiu a fost unul generos, permițând o reorganizare a bibliotecii și o mai bună utilizare a întregului fond de documente. Biblioteca a oferit utilizatorilor săi acces liber la raft pentru majoritatea publicațiilor, cu excepția colecției de carte veche, a lucrărilor de licență și a lucrărilor de master. De asemenea, a pus la dispoziția utilizatorilor un aparat Selfcheck care a fost configurat astfel încât să asigure atât împrumutul documentelor, cât și restituirea lor. În 2008, Biblioteca dispunea de 2 săli de lectură, însumând 200 de locuri, și o sală multimedia cu 50 de calculatoare, având acces la internet, la cărți și reviste electronice achiziționate de Universitate de la prestigioase edituri științifice.²⁰ Aveau acces la informația științifică în format electronic toți utilizatorii care dețineau un permis de bibliotecă. Accesul la bazele de date abonate era posibil doar din incinta bibliotecii, excepție făcând cadrele didactice care dispuneau de acces și din clinicile universitare.

În ceea ce privește bazele de date abonate, Biblioteca avea acces la reviste electronice de la: MD Consult, Nature Publishing Group, Marz Ann Liebent, Thieme Medical Pack și Elsevier Masson. Prin consorțiul Anelis, Biblioteca beneficia de articole de la editurile: Science Direct; Springer Link; Wiley Interscience; ProQuest, Academic

¹⁶ În 1990, Institutul Medico-Farmaceutic din Cluj a fost ridicat la rang de universitate primind numele reputatului profesor doctor Iuliu Hațieganu.

¹⁷ Marin, *et al.*, *Facultatea de*, 869.

¹⁸ Grozav, *Biblioteca Facultății*, 25.

¹⁹ Ibid.; Vezi și: *** „Universitatea de Medicină și Farmacie Cluj are bibliotecă nouă”, în: *Știrile Pro-TV*, 24.10.2008; <https://stirileprotv.ro/locale/29/universitatea-de-medicina-si-farmacie-cluj-are-biblioteca-noua.html>. (accesat în 18.02.2024).

²⁰ Grozav, *Biblioteca Facultății*, 26.

Search Library; Oxford Journals, Ovid High Impact Collection, EBSCO Academic Search Premier, însumând în total peste 10.000 de articole. De asemenea, din bibliotecă se mai puteau accesa 700 de volume de cărți electronice, atât din domeniul preclinic, cât și din domeniul clinic de la editurile: MD Consult Books, Cell Press, Elsevier Book Collection și Karger Hospital Collection.²¹

În cele două perioade supuse analizei au existat câteva particularități privind dezvoltarea fondului de publicații al bibliotecii. În privința achizițiilor de publicații tipărite, perioada postdecembristă a fost mai permisivă comparativ cu epoca Ceaușescu. Dacă în perioada comunistă achiziția de publicații se făcea prin Colectura Bibliotecilor, după 1989, aceasta a fost efectuată din librării și de la edituri, după o analiză prealabilă a ofertelor. În epoca Ceaușescu, o mică parte din fondul de achiziție al bibliotecii trebuia direcționat pentru publicații cu conținut ideologic. După 1989, a existat o mai mare libertate în privința achizițiilor, întrucât n-au mai fost cumpărate publicații cu conținut politico-ideologic, ci publicații de actualitate din diversele specialități medicale editate în limbile română, engleză și franceză. La un moment dat, s-a dispus printr-o hotărâre de Senat ca fiecare cadru didactic al Universității să doneze Bibliotecii câte 10 exemplare din fiecare volum publicat. Cadrele didactice nu puteau ignora această hotărâre, deoarece în dosarul de promovare în ierarhia didactică, aveau nevoie de adeverință care să ateste aceste donații.

În concluzie, în anii '80, bugetul alocat achiziției de publicații medicale externe era destul de limitat și o parte a acestuia a fost direcționat către publicații cu conținut ideologic. Această politică de achiziție s-a schimbat odată cu căderea regimului comunist. După 1989, au fost eliminate publicațiile cu conținut ideologic, achiziția fiind îndreptată doar către domeniul medical și

farmaceutic. După primii trei ani de democrație, Biblioteca a cunoscut o dezvoltare fără precedent, fiind introdus primul sistem informatic de bibliotecă. De asemenea, conexiunea la internet a permis acces rapid la cele mai noi informații științifice medicale din lumea Occidentală. În toamna anului 2008, Biblioteca a fost modernizată după normele europene, permițând accesul liber la raft pentru majoritatea publicațiilor.

Interviu realizat cu o bibliotecară de la Biblioteca „Valeriu Bologa” în urmă cu aproximativ 15 ani

Din ce perioadă ocupați funcția de bibliotecar la Biblioteca „Valeriu Bologa”?

Bibliotecara: Lucrez pe postul de bibliotecar în Biblioteca Centrală de Medicină și Farmacie din anul 1981.

În ce departament ați activat în această perioadă?

Bibliotecara: În toată această perioadă am lucrat în departamentul de catalogare.

Cum se păstra evidența documentelor din bibliotecă?

Bibliotecara: Cărțile se înregistrau în Registrul inventar, unde li se dădea cota și numărul de inventar. Dacă dintr-un titlu existau mai multe exemplare, toate aveau aceeași cotă, dar inventare diferite. Pentru cărți se făceau fișe de catalog alfabetic și fișe pentru catalog tematic. Catalogul tematic se aranja după clasificarea zecimală începând de la grupele mari: anatomie, fiziologie, patologie etc. și mergeau până în cele mai mici amănunte. Când eu m-am angajat, toate fișele de catalog se scriau cu mâna, apoi au început să se bată la mașină. La periodice se făcea la fel ca la

²¹ Ibid., 29.

carte, exista catalog alfabetic și catalog tematic. Cel tematic nu era divizat foarte mult, ci cuprindea doar grupe mari, de exemplu: aparatul respirator, aparatul locomotor, aparatul circulator, aparatul digestiv etc.

Care a fost politica de dezvoltare a colecțiilor?

Biblioteca: A existat un buget anual alocat pentru achiziția de fonduri în bibliotecă. În primul rând, se avea în vedere acoperirea necesarului de cursuri universitare și postuniversitare specifice profilului de medicină și farmacie, în funcție de programa de învățământ. Se achiziționau cursurile cadrelor didactice din U.M.F. într-un număr mare de exemplare, cărți românești de specialitate, cărți complementare medicinei, cărți de cultură generală (enciclopedii, albume de artă, cărți de filosofie) și cărți de popularizare a României în lume. Cărțile străine achiziționate de bibliotecă după 1981 până în 1990, proveneau din statele comuniste.

Biblioteca deținea și cărți de politică. Trebuiau să se cumpere toate operele lui Nicolae Ceaușescu, toate Congresele Partidului Comunist și într-un număr destul de mare, aproximativ 20 de bucăți din fiecare pentru ca și studenții noștri să poată studia politica Partidului Comunist. La un moment dat, apăruseră operele lui Ceaușescu în engleză, franceză, germană și spaniolă, care și acelea trebuiau cumpărate. După 1990, congresele P.C.R. și operele lui Ceaușescu au fost casate în întregime.

Trebuie subliniat faptul că aveam totdeauna fonduri pentru achiziția tuturor lucrărilor noi de medicină apărute în țară (tratate, atlase, compendii, enciclopedii medicale), deoarece acestea erau ieftine înainte de 1989. Nu se cumpărau cărți politice în detrimentul celor de specialitate.

Care era perioada de circulație a documentelor?

Biblioteca: Cărțile puteau fi casate după o perioadă de 15 ani, iar revistele după 5 ani. Doar o dată pe an puteam face casări. Aprobarea de casare se obținea foarte greu. Se completa o listă cu titlurile propuse pentru casare care cuprindea cărți mai vechi de 15 ani și reviste mai vechi de 5 ani. După aprobare, venea o comisie să verifice starea fizică a documentelor, iar apoi documentele casate se trimiteau la centrele de colectare a hârtiei. De la centrele de colectare primeam o chitanță pe care o duceam la contabilitate pentru a se putea scădea din evidență, contravaloarea acelor casări.

Spuneți-mi vă rog, se efectua schimb internațional în perioada comunistă?

Biblioteca: Da. Se făcea schimb cu țările vecine comuniste (U.R.S.S., Polonia, Iugoslavia, Bulgaria și Cehoslovacia). Noi trimiteam revistele noastre de specialitate tipărite la litografia noastră (Clujul medical, Revista de Gastroenterologie etc.) și primeam în schimb revistele lor de specialitate.

De unde se făcea achiziția de carte?

Biblioteca: Mai demult, achiziția de carte nu se făcea din librărie, ci exista Colectura Bibliotecilor, o instituție la care erau trimise toate cărțile comandate din județul respectiv, iar de acolo se ridicau de către bibliotecă. Aceste cărți erau rezervate și puse deoparte pentru bibliotecile care le-au comandat. Înainte de 1989, apărea catalogul editurilor cu tot ce se tipărea în anul respectiv și, după acel catalog, se făcea comanda de achiziție.

Din 1990, achiziția se face din librării și de la edituri. Se studiază piața unde sunt oferte, dar în general librăriile nu mai fac oferte, așa că trebuie să cumpărăm la prețul stabilit pe bucată, chiar dacă se cumpără în cantități mai mari (mai multe exemplare dintr-un titlu). În general, se cumpără publicații științifice de mare actualitate de la

librării o dată pe săptămână, pentru că altfel riscăm să nu mai putem achiziționa acele publicații, deoarece se epuizează foarte repede.

Cum și-a îmbogățit Biblioteca fondurile?

Bibliotecara: Având în vedere că este o bibliotecă universitară care se adresează cadrelor didactice, studenților mediciști, medicilor și cadrelor medicale și pentru faptul că medicina este o știință care tot timpul evoluează, principala sursă de îmbogățire a colecțiilor s-a realizat prin cumpărare. Bineînțeles că Biblioteca și-a crescut fondul de publicații și prin transfer, schimb interbibliotecar și schimb internațional. De asemenea, donațiile au avut o oarecare pondere, făcându-se donații ce cuprindeau mai multe domenii sau numai domeniul medical.

Actualmente, printr-o hotărâre a Senatului Universității, cadrele didactice din U.M.F. Cluj sunt obligate să doneze zece exemplare din fiecare publicație Bibliotecii Centrale de Medicină și Farmacie, pentru ca în bibliotecă să se regăsească, în număr mare, lucrările cadrelor didactice din această Universitate. Aceste donații se efectuează de fiecare cadru didactic, deoarece are nevoie de o adeverință eliberată de bibliotecă în care se certifică aceste donații. Adeverința este necesară la depunerea dosarului de promovare a cadrului didactic.

În ceea ce privește schimbul internațional, Biblioteca „Valeriu Bologa” efectuează în prezent acest schimb cu peste o sută de țări, cu publicații periodice editate de U.M.F. Cluj. Se efectuează schimb internațional de cursuri universitare ale cadrelor didactice din Universitate, cu Republica Moldova.

De asemenea, sunt întreținute schimburi interbibliotecare cu bibliotecile universitare cu

profil medical din: București, Iași, Timișoara, Târgu-Mureș și Craiova.

Câte biblioteci filiale mai sunt în prezent?

Bibliotecara: În prezent, avem 42 de biblioteci filiale ce dețin cărți de specialitate din domeniile catedrelor respective. Trebuie menționat faptul că în arhitectura clinicilor universitare a fost prevăzut spațiu pentru bibliotecă. O mare parte din bibliotecile filiale au alocat spațiu pentru lectură. Personalul de la bibliotecile filiale nu a fost și nici acum nu este de profesie bibliotecar, ci sunt asistenți universitari, care în urma unui proces verbal de predare-primire, răspund de gestiunea cărților, efectuează împrumut pentru cadrele didactice și pentru cele medicale din clinică. La aceste filiale, studenții pot doar studia la sala de lectură fără a putea face împrumut la domiciliu. De asemenea, filialele puteau efectua casări pentru documentele cu un anumit grad de uzură sau cele care nu mai corespundeau din punct de vedere științific.

Ce a adus nou în bibliotecă perioada postdecembristă?

Bibliotecara: Perioada de după 1989 a adus pentru Bibliotecă o mai mare libertate decizională, în primul rând în ceea ce privește achiziția de publicații, deoarece nu mai suntem obligați să achiziționăm cărți cu conținut politic. A crescut puterea de decizie, dar s-a redus numărul de exemplare la achiziția titlurilor de specialitate. De asemenea, pentru achiziția publicațiilor de cultură generală au fost alocați bani puțini, în schimb se achiziționează multe publicații noi atât din domeniul preclinic, cât și din domeniul clinic.